

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att utveckla mått för att följa utvecklingen av arbetet med språkravet inom äldreomsorgen

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att utveckla mått som kan användas för att följa upp hur arbetet med språkravet inom äldreomsorgen enligt 8 kap. 4 a § socialtjänstlagen (2025:400) utvecklas inom verksamheter som bedriver äldreomsorg. Måtten ska utgå både från ett brukar- och från ett närstående perspektiv. Myndigheten ska även lämna förslag på hur personalens uppfattning om utvecklingen av den funktionella språkliga kompetensen på arbetsplatsen kan följas.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs samverka med Myndigheten för vård- och omsorgsanalys samt föra dialog med Sveriges Kommuner och Regioner och andra relevanta aktörer.

Socialstyrelsen ska senast den 1 december 2026 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2026 använda 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, anslagsposten 11 Utvecklingsmedel – Socialstyrelsen.

Ärendet

Utredningen om språkrav för personal i äldreomsorgen överlämnade i december 2024 betänkandet Ett språkrav för språkutveckling (SOU 2024:78). Regeringen beslutade den 15 januari 2026 propositionen Ett språkrav inom äldreomsorgen (prop. 2025/26:93) med förslag om att införa ett språkrav i socialtjänstlagen för personal i äldreomsorgen. Regleringen innebär att den som bedriver verksamhet inom socialtjänstens omsorg om äldre personer ska arbeta för att den personal som genomför insatser i sådan omsorg har de kunskaper i svenska som är relevanta för insatsernas genomförande. Det huvudsakliga syftet med att ställa krav på språkkunskaper är att stärka kvaliteten och patientsäkerheten inom vård och omsorg av äldre, öka tryggheten och stärka äldres delaktighet. Regleringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Regeringen bedömer att det är angeläget att följa upp och utvärdera arbetet med språkravet.

Närmare om uppdraget

Socialstyrelsen ska utveckla mått för att följa utvecklingen av arbetet med språkravet inom äldreomsorgen. Syftet med uppdraget är att bidra med verktyg som utgör en grund för att analysera och följa hur äldres, verksamhetsföreträdares och anhörigas uppfattningar om personalens kommunikativa förmåga förändras över tid. Det är även angeläget att följa personalens uppfattning om huruvida den kommunikativa förmågan, såsom t.ex. att kunna förstå instruktioner, dokumentera genomförandet av insatser och kunna kommunicera med den enskilde, dennes närstående och med chefer och medarbetare, utvecklas på arbetsplatsen till följd av arbetet enligt språkravet.

Socialstyrelsen bör i arbetet med uppdraget även beakta befintliga uppföljningar som t.ex. Öppna jämförelser eller enkätundersökningen ”Vad tycker de äldre om omsorgen?”, uppdraget att ge stöd i arbetet med att stärka kunskaperna i svenska språket hos personal i äldreomsorgen (S2025/02097) samt Myndigheten för vård- och omsorgsanalys uppdrag att följa upp arbetet med språkravet och analysera förutsättningarna för en effektstudie (S2026/00637).

Genomförandet av detta uppdrag sker under förutsättning att riksdagen beslutar om propositionen Ett språkrav inom äldreomsorgen (prop. 2025/26:93).

På regeringens vägnar

Anna Tenje

Johanna Strindlöv

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevisionen
Finansdepartementet/BA, K
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Föreningen Sveriges socialchefer
Sveriges Kommuner och Regioner